

ТВОРИ ПРО ШЕКСПІРА

Джон Мільтон (1608 – 1674)

ПРО ШЕКСПІРА

Не для його вшанованих костей
Хист має спорудити мавзолей,
Його священній персті теж не треба,
Щоб піраміда зносилась до неба.
О любий спадкоємче слави! Для них
Свідоцтв не потребуєш ти слабих;
У наших подиві ти сам, величний,
Собі поставив пам'ятник довічний.
Старанному мистецтву мов на стид,
Твоїх так легко ритмів плине спліт;
Твої рядки дельфійські повнять чаром,
І, привласнивши душі вишнім даром,
Уяву в далечині порвавши всім,
З нас твориш мармур ти чуткий — і в нім
Лежиш: умерти б королі хотіли
Задля такої пишної могили.

Переклад Михайла Ореста.

Ярослав Врхліцький

ШЕКСПІР

До нього завжди! Він — верхів'я гір.
В його ногах — завітчана галява.
Звитяга світу, він кипить — як лава,
Сягнувши думкою далеких зір.

Дарма хвалькові на незрілий твір,
Неначе блазневі, спадає слава, —
З-під рук митця виходять величаво
Кати, нікчеми й королівський клір.

То, мов дитина, ніжний, то суворий,
Він ласку матері, вагання, спори
Кладе майстерно в ковані рядки.

Нехай у захваті не в міру п'яний
Чи в гомеричнім реготі різкий,
Тоді найбільший він, коли людяний.

Переклад із чеської Яра Славутича (1953).

ЗНОВ ЗАСІДАЮЧИ ДО "КОРОЛЯ ЛІРА"

Золотомовна лютне, звук пишноти!
Співна Сирено! Казку ведучи,
Згорни прадавні сторінки й мовчи,
Мелодій збувшись у холодні сльоти.

Прощай! Крізь бурі пристрасти й турботи
Я знов берусь пробитися, йдучи
На диспути, де — скільки не кричи —
Не розлучити солоду й гіркоти

В плодах Шекспіра. Слово провідне!
Коли хмарина, вістівниця теми,
В дубові нетрі заведе мене,
Позбав блукання в марнощах дилеми.

Але, як тільки спопелю себе,
Дай крила Фенікса — і в небо голубе!

Переклад Яра Славутича

Яр Славутич

ПЕРЕД ХАТОЮ ШЕКСПІРА

Вклонись, людино, цій малій хатині,
Що всьому світу велетня дала;
Торкнись чолом постарілого тла,
Що нас чарує новістю й донині!

Це звідси вийшли Ричарда гордині,
Макбет і Яго — відгомони зла;
Це тут любов Джульєтти процвіла,
Як гордість Гамлета й журба княгині.

Шекспір — колос! Народів і племен
Надхненний бард, володар у короні,
Живе в серцях когортою імен;

Бо, залишивши Стратфорд на Ейвоні,
Його всевладна, як земний магніт,
Потуга слова полонила світ.

Стратфорд на Ейвоні, 11 вересня 1960 р.

ТВОРИ З ШЕКСПІРІВСЬКИМИ МОТИВАМИ

Емма Андіївська

ПЛАЧ ПО ОФЕЛІЇ

Гребці згасають в чоловічків лаві.
— Вели велико, накажи гребти! —
Пройшов залізом замок до хребта;
Не виїде владар на білі лови.

Ростуть на вежах дерев'яні леви.
Клітини сонця: зелено! Русло
Морозить дички: — Тут вона росла —
Й фарватером відносить тіло вліво.

Вартовий люки літа відкрива.
Світила в краплі ходять по кривій.
А він її шука, як в словнику —
В ліщинках, в недоспіваній корі.
І даючи дорогу слимакам:
— О Боже, Ти, о Боже, щоб карать? —

Олег Зуєвський

ПЛАЧ ПО ОФЕЛІЇ

Потік і досі там шумить,
Де лист передавав задуму
І погляди хисткі в ту мить,
Як бризу не було й самому,

А тільки схилена блакить
В дорозі, як і личить груму,
Водила співанки щомить
Із уст в уста: солодку суму

Їх дзвону хто б не розпізнав
На тлі берегових забав
У сонця свідчення єдине,

Де, наче хмари мовчазні,
Сама любов з вінками плине
До ранку в зляканому сні? 1979

Мілка надія і глибокий сумнів...
Хто зріже лавра: Сатана чи Бог?
Я — другий Гамлет, що з думок збезумнів
І споглядаю присмерки епох.

І так принадно в тузі дознавати,
Як безбач б'ється сковане буття,
Немов — у морі без керма фрегати,
Ні бур, ні злив не знавши співчуття.

Гряди, як древле, Мойро кругойдуча,
І доволодай незникому путь!
На цілий всесвіт непроглядна туча
Потьмарно впала. Бути ж чи не бути?

(Спрага, 1950)

А. Е. Джонсон

Я ЗВАВ ЙОГО МОЇМ

Я звав його моїм: так тішить віра
Пророка часто мудреця на сміх;
Тепер же — чую Гамлета чи Ліра,
Чи Гонерілі зло жахає всіх,
Коханця бачу, кльовна чи прелата, —
Шекспіра в них добутки впізнаю:
Тканина слів явила їх багата,
Де майстер працю вивершив свою.

Не мій він — я, що зрів його знайому
Ходу, як пізно крізь осінний ліс,
Мов кінь від плуга, він спішив додому,
І, присмерку не розірвавши кіс,
Хотів дознанням до кінця сягнути
І в Гамлетове бути чи не бути?

Переклад Олега Зуєвського

Леопольдо Люгонес (1874–1938)

ЛЮНА ЗЛОВІСНА

В її зрадливій вдачі — Шекспір колись достоту
Втома від насолоди; Уславив її цноту.
Золотить і пригоди, Та ледь Джульєтту юну
Вона — і зір котячий.

Поет берігся наче
Її нічної вроди.
Та целібат від шкоди
Не вбережеш, юначе.

Із люною пов'яже,
“Swear not by the moon” скаже:
“Не присягайсь на Люну”.

Переклад з еспанської Ігоря Качуровського
(силабічним розміром оригіналу).